

ANDRE ARBEJDSFELTER

Ved Bedømmelsen af Organisationens Virksomhed er man i nogen Grad tilbøjelig til at fæstne sig ved de store Overenskomstsituationer og Arbejdskonflikter, mens de mange faglige Foreteelser saasom Bilæggelse af opstaaende Uoverensstemmelser, Besigtigelser, Voldgiftsafgørelser og de talrige Forhandlinger til Varetagelse af Medlemmernes Interesser, der finder Sted Aaret igennem, i langt mindre Udstrækning er Genstand for almindelig Opmærksomhed. Ikke desmindre er det disse talrige Spørgsmaals Løsning, hvoraf Fortjenesten paa Arbejdspladserne for en stor Del fremkommer.

De aarlige Overenskomstforhandlinger, de mange Smaakonflikter, Voldgiftssagerne og meget andet lægger Beslag paa Ledelsens Arbejdskraft og Tid, og dertil kommer det daglige Slid med at faa Overenskomsternes Bestemmelser respekteret og anvendt saaledes, som Hensigten har været ved deres Fastsættelse. Det er ikke en Fagforeningsledelses mindste Opgave at sørge for, at Medlemmerne har Kendskab til og Forstaaelse af de Fordele og Rettigheder, Overenskomsterne tilsikrer dem, at skabe det faste Sammenhold i Organisationen og paa Arbejdspladserne, der er paakrævet ogsaa i Overenskomstperioden for at faa den fulde Nytte af de enkelte Bestemmelser. Dette brydsomme og trættende Arbejde, der kan betegnes som Dagens Gerning, bør derfor medtages ved Vurderingen af Organisationens Indsats for Medlemmerne.

Organisationens første og vigtigste Opgave er at varetage Medlemmernes Interesser med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkårene og disses Fastsættelse, men Virksomheden spænder tillige

over andre Felter, som ligeledes har Ledelsens fulde Opmærksomhed. Paa de følgende Sider skal vi redegøre for enkelte af disse Arbejdsfelter.

BESKYTTELSE FOR HAVNEARBEJDERE

Ved Lastning og Losning af Skibe indtræffer et meget stort Antal svære Ulykkestilfælde, hvoraf mange medfører Døden. Arbejdet i Havnen anses derfor med Rette for et yderst farligt Erhverv.

Medens der er oprettet Tilsyn med Fabriker og Værksteder, der anvender mekanisk Kraft, er der ikke noget direkte Tilsyn med Havnearbejdet, skønt mekaniske Lossegrejer og Kraner forlængst har holdt deres Indtog i Havnen. Kun med Hensyn til Kraner i Land gøres en Undtagelse, idet disse er undergivet Tilsyn efter Fabriklovens Maskinforskrifter.

Med Henblik paa den store Ulykkesfare har Havnearbejderne siden lang Tid krævet Tilsyn med Havnearbejdet og foreslaaet dette undergivet Fabrikloven, uden at det hidtil har været muligt at faa dette Krav gennemført i hele sin Udstrækning. I 1933 blev dog samtlige Kulpladser underlagt Fabriktilsynet, hvad der har været af stor Betydning, særlig paa det hygiejniske Omraade, og det synes nu, som om der er Mulighed for at tilvejebringe en samlet Løsning af denne for Havnearbejderne saa vigtige Sag.

Spørgsmaalet om Beskyttelse for Havnearbejdere er iøvrigt aktuelt i alle Lande og har som bekendt ogsaa været Genstand for international Behandling, nemlig paa den internationale Arbejderkonference 1929 i Genève, der vedtog 2 internationale Konventioner angaaende Beskyttelse mod Ulykkestilfælde for Arbejdere, der er beskæftiget med Lastning og Losning af Skibe, og paa den internationale Arbejdskonference i 1932 blev der vedtaget adskillige Ændringsforslag til disse 2 Konventioner, som desværre kun er blevet gennemført i et ringe Antal Lande. Den ene Konvention om Vægtangivelse paa tungt Stykgods er den 30. December 1932 tiltraadt af Danmark, dog saaledes, at Ratifikationen er betinget af, at Konventionen ogsaa tiltrædes af Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Tyskland og England. Da Konventionen vel er tiltraadt

af de fem første Lande, men ikke af England, er Betingelsen for Danmarks Ratifikation saaledes ikke hidtil opfyldt. I Praksis anvendes Konventionens Bestemmelser imidlertid her i Landet, idet det ved Søfartsministeriets Bekendtgørelse af 9. Juli 1932 er bestemt, at Varekolli, der har en Bruttovægt af 1000 kg eller derover, og som skal transporteres med Skib, skal forsynes med Angivelse af Bruttovægt i kg.

Spørgsmaalet om en Revision af den nugældende Fabriklov af 1913 har længe været paa Tale herhjemme. Under Hensyntagen til den Udvikling, Arbejdslivet er undergivet, har man længe været klar over, at Lovens Omraade er for snævert, idet den kun — bortset fra mekanisk drevne Maskiner og farligt Arbejde — finder Anvendelse paa Fabriker og fabriksmæssigt drevne Virksomheder samt andre Haandværks- og Industrivirksomheder, der regelmæssigt beskæftiger over 5 Arbejdere paa Værksted eller anden fast Arbejdsplads. En lang Række Erhverv, deriblandt Transportvirksomhed, er altsaa ikke omfattet af de i Fabrikloven indeholdte Beskyttelsesbestemmelser, tiltrods for, at flere af disse Erhvervsomraader frembyder betydelige Ulykkesfarer.

Det var derfor kun naturligt, at Kravet om en ny Tilsynslov for Arbejdere rejstes fra mange Sider. Det blev fremsat med saa stærk Styrke, at det ikke kunde siddes overhørigt, og d. 21. Marts 1934 nedsatte Socialministeren da ogsaa et Udvalg med den Opgave at udarbejde Forslag til en Lov om Arbejderbeskyttelse.

Dette Udvalg har i 1938 afgivet Betænkning samt fremsat Udkast til en saadan Lov. Ifølge Udvalgets Forslag skal Transport til Lands af enhver Art, herunder ogsaa Lastning og Losning, være undergivet Tilsyn. Lovudkastets § 28, der omhandler Transportarbejde, indeholder en Række Bestemmelser, der fastsætter Regler til Beskyttelse for Havnearbejdere ved Udførelsen af deres farlige Arbejde. Det bestemmes heri bl. a., at Vægten af Byrder skal være saaledes begrænset i Forhold til Løftehøjden, Transportvejens Længde og Arbejdshastigheden, at Arbejderen ikke overanstrenges. Ved al Transport skal der, naar Godsets Vægt eller Form gør det paakrævet, og det er praktisk muligt, anvendes særlige Hjælpemidler af solid og hensigtsmæssig Konstruktion for at værne Arbejderne mod Ulykker og Overanstrengelse. Ved Hejseværker, Kraner, Hængebaner og lignende Transportmidler skal det særlig

iagttages, at alle bærende Dele har fornøden Styrke og holdes i forsvarlig Stand, at Overbelastning ikke finder Sted, at Byrden befæstes og frigøres paa forsvarlig Maade, og at Byrden under Transporten ikke udsætter Mennesker for Fare.

Endvidere indeholder Lovudkastet den allerede nu praktiserede Bestemmelse om Vægtangivelse paa Stykgods eller Genstande, hvis Bruttovægt er 1000 kg eller derover, og Udvalget henstiller til Regeringen at søge Rigsdagens Tilslutning til den allerede omtalte internationale Konvention.

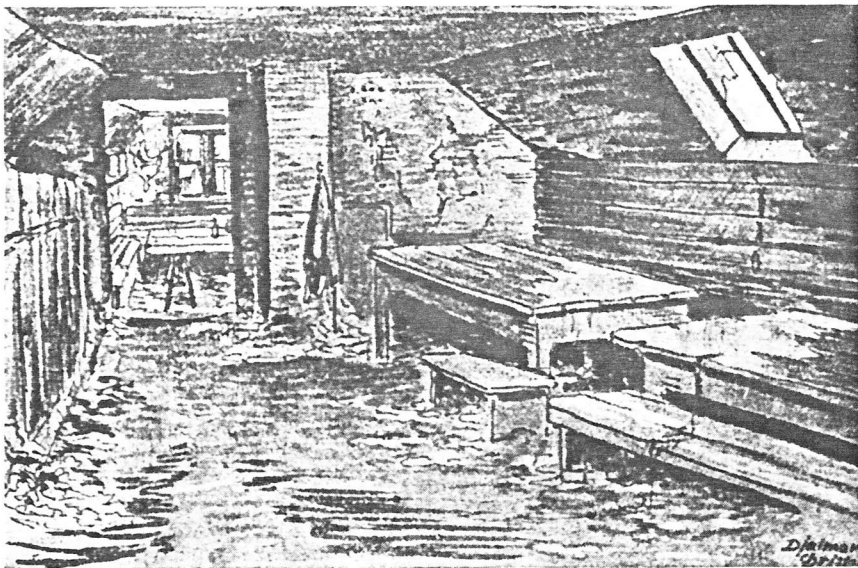
Det kan endnu anføres, at Lovudkastet har været forelagt De samvirkende Fagforbund til Udtalelse, og at Fagforbundene i sine Bemærkninger kraftigt understøtter Forslaget om, at Transportarbejde er henført under Arbejderbeskyttelseslovgivningen. Dansk Arbejdsmandsforbund har overfor De samvirkende Fagforbund særlig peget paa Lastnings- og Losningsarbejdet, for hvilket der ønskes en Bestemmelse om Forbud mod, at overlastede Skibe losses i danske Havne, idet Arbejdet derved ikke bliver udført paa betryggende Maade.

Som man ser af denne Oversigt, har Spørgsmaalet om en mere tidssvarende Beskyttelse for Havnearbejdere de paagældende kompetente Organisationsinstansers fulde Opmærksomhed. Formentlig vil det være muligt at gennemføre den nye Arbejderbeskyttelseslov i en overskuelig Fremtid, og dermed vil Havnearbejdernes gamle Krav endelig være virkeliggjort.

OPHOLDSLOKALER FOR HAVNEARBEJDERE

Gennem mange Aar har Forbundet som et Led i sine Bestræbelser for bedre Beskyttelse for Havnearbejdernes Liv og Sundhed krævet Oprettelse af gode, hygiejniske Opholdslokaler, hvor Arbejderne kan spise deres Mad, søge ind i Tilfælde af daarligt Vejr, skifte Tøj eller tilbringe Tiden, naar de venter paa at kunne paabegynde Arbejdet.

Havnearbejdernes Fællesforbund har gjort et stort Arbejde for at skaffe Havnearbejderne taalelige Opholdsrum, men grundet paa Arbejdsgivernes Modstand var de opnaaede Resultater kun smaa i Begyndelsen. Efterhaanden har man dog kunnet notere betydelige Fremskridt, og selv om der endnu er berettiget Grund til

»De forenede Kulimportører«s Borgstue i Gasværkshavnen 1914.

Klage, er der paa dette Omraade en himmelvid Forskel paa Forholdene nu og i 1914.

Særlig slemme har Forholdene været og er det tildels endnu for Kularbejderne, der gerne skulde have et Sted, hvor de foruden at spise og skifte Tøj ogsaa har Lejlighed til at vaske sig. Men netop paa Kulpladserne lod Forholdene meget tilbage at ønske. De elendige Opholdsrum for Kularbejderne har til Tider endog ført til Arbejdsstandsning. I Januar 1914 forlod saaledes 60 Pladsarbejdere hos De forenede Kulimportører i Gasværkshavnen Arbejdet, da de paa Grund af det fygende Snevejr ikke kunde opholde sig i Borgstuen, hvor det snart var værre at opholde sig end udenfor. Arbejdsstandsningen, som kun varede nogle faa Timer, var tænkt som en Demonstration, der gjorde en vis Virkning. Som Forholdene var her, var de paa den Tid de fleste andre Steder i Havnen.

I 1913 indsendte Havnearbejderne et Andragende til Københavns Magistrat angaaende Oprettelse af Opholdslokaler, og de senere optagne Forhandlinger førte omsider ogsaa til Resultater. I Januar 1920 overdrog saaledes Københavns Magistrat Admini-

Den af Tuborg-Bryggerierne i 1929 opførte Bygning med Opholdsrum, Garderober og Baderum i Tuborg Havn.

strationen af den af Kommunen paa Kalvebod Brygge opførte Nybygning til Centralarbejdsanvisningskontoret til Brug som Opholds- og Paamønstringslokale for Havnearbejdere med dertil hørende Marketenderi til Havnearbejdernes Fællesforbund.

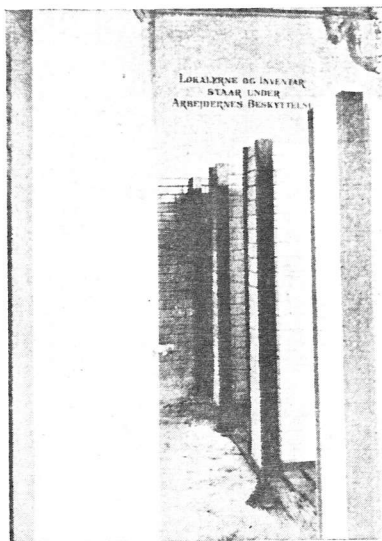
Bestræbelserne paa dette Omraade er fortsat gennem alle Aar, men navnlig siden 1929 har Forbundet gjort kraftige Fremstød. Saaledes havde Bestyrelsen den 31. Juli 1929 i Anledning af, at Tuborg-Bryggerierne i Forbindelse med Udvidelsen af Tuborg Havn havde bygget et helt Hus med Opholdsrum, Baderum, Skabe etc. for 100 Mand, indbudt den københavnske Presse til en Rundfart i Havnen, ikke kun for at se dette Hus, men samtidig ogsaa se, hvad Arbejdsgiverne i Københavns Havn bød de beskæftigede Havnearbejdere.

Pressens Repræsentanter var fuld af Beundring for Tuborg Bryggeriernes Opholdslokaler, men nærmest forfærdet over Tilstanden paa Kulpladserne og andre Arbejdspladser i Havnen.

Sagen blev meget omtalt i Pressen og medførte bl. a., at forskellige Firmaer straks gik med til at skabe bedre Opholds- og Marketeriforhold for deres Arbejdere. I 1930 forhandlede Forbundet med Tømmerhandlerforeningen, der gav Tilsagn om at oprette Opholdslokaler henholdsvis i Sydhavnen, Jernhavnen og paa Islands Brygge. I 1933 blev samtlige Kulpladser underlagt Fabriks-tilsynet, hvad der betød en delvis Løsning for disse Arbejders Vedkommende, i 1935 blev et Pakhus indrettet til Folkeforstue paa Larsens Plads, og i 1937 blev der, efter at Forholdene havde været paataalt i Social-Demokraten, oprettet Opholdslokale for Kularbejdere paa Kvæsthusbroen.

I 1936 forhandlede der med Soyakagefabriken angaaende Oprettelse af en større og mere tidsvarende Borgstue, og Selskabet erklærede sig rede hertil, mod at Arbejderne skulde give Afkald paa Oprensningspenge og saaledes bære en Del af Omkostningerne, men dette afslog Forbundet. Paa Forbundets Foranledning blev Forholdene ved Soyakagefabriken og Leithsbaaden i 1937 atter gjort til Genstand for offentlig Omtale i Pressen, og den daværende faglige Medarbejder ved Social-Demokraten, *J. Sperling*, har gjort sig meget fortjent i denne Sag ved at slaa til Lyd for Havnearbejdernes berettigede Krav. Resultaterne er da heller ikke udeblevet baade for de to nævnte og andre Arbejdspladser Vedkommende. Saafremt imidlertid den projekterede Lov ikke bliver vidtgaaende nok, vil der paa dette Felt endnu være et stort Stykke Arbejde for Forbundsledelsen.

Det er ikke mindst Københavns Havnevæsen, der burde gaa i Spidsen med Hensyn til Oprettelse af gode og sunde Opholdslokaler. Vi ser imidlertid, at Havnevæsenet i den Henseende behandler sine Arbejdere meget daarligt, idet der hverken er sørget

Interior fra Opholdslokalerne i
Tuborg Havn. Baderum.

for Vand eller Toiletter selv paa Pladser, hvor der arbejder fra 50 til 100 Mand. For Havnens gode Renomé er det nødvendigt, at Arbejderstaben er saa god som mulig, men dette naas ikke ved at tilsidesætte Arbejdernes Krav paa Hygiejnens Omraade.

I den her givne Fremstilling har vi kun i store Træk kunnet redegøre for Forbundets Arbejde for at skabe bedre hygiejniske Forhold paa Havnens Arbejdspladser. Men selv denne korte Oversigt viser, at Arbejdet ikke har været forgæves, men har givet gode Resultater.

KOOPERATIV VIRKSOMHED

Som saa mange andre Fagorganisationer har ogsaa vort Forbund forsøgt sig paa Kooperationens Omraade. Det første Forsøg faldt dog ikke heldigt ud, eller rettere sagt, det førte ikke til det oprindeligt tilstræbte Maal.

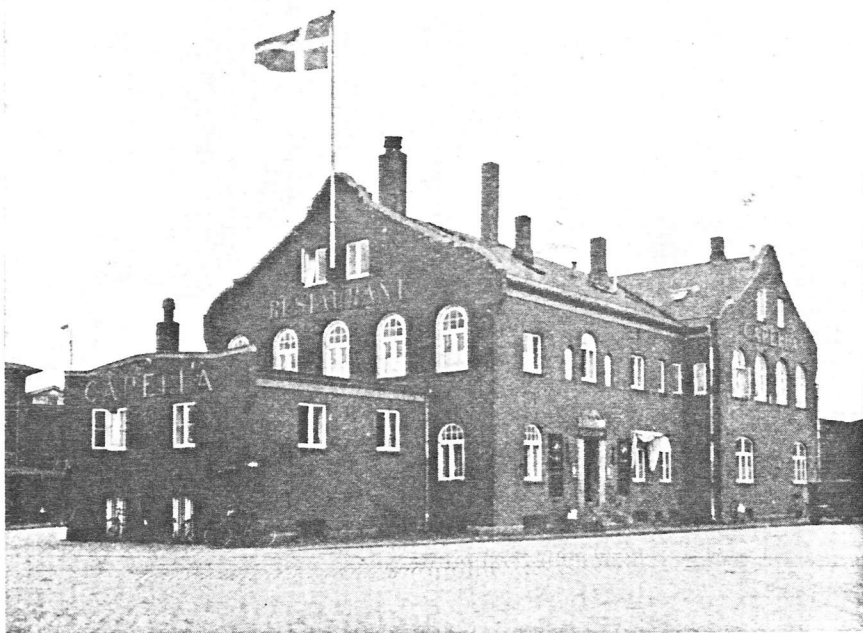
I 1918 startedes Havnearbejdernes Andels-Losseselskab, der til at begynde med klarede sig ret godt, men efterhaanden kom i store Vanskeligheder. I 1924 blev Andelsselskabet derfor omdannet til et Aktieselskab, som siden har drevet sin Virksomhed ganske uafhængig af Forbundet, og det Laan paa 6000 Kr., som Selskabet havde hos Forbundet, er nu tilbagebetalt. Vor Kasserer Thomas Nielsen var i 10 Aar Formand for Selskabet, men er nu fratraadt Stillingen.

Havnearbejdernes Aktieselskab har sit faste Arbejdsomraade, den Grønlandske Handel og Kullosningen for Statsbanerne, og optræder iøvrigt ikke som Konkurrent paa det frie Arbejdsmarked.

Til trods for, at Havnearbejdernes Forsøg paa selv at overtage en Del af Havnearbejdet er strandet paa samme Maade som tilsvarende Forsøg i andre Fag, har man dog ikke helt opgivet al kooperativ Virksomhed, omend denne drives i anden Form og paa et helt nyt Gebet. Dette Arbejde udføres nu af Klubben »Frihavnen« under Havnearbejdernes Fællesforbund, som driver »De kooperative Kaffestuer« samt Restaurationen »Capella« i Frihavnen.

Klubben »Frihavnen« stiftedes i 1917 nærmest som en selskabelig Forening, men har som anført senere paataget sig en Række andre Opgaver. For at afhjælpe et længe følt Savn oprettede den

Restaurationen »Capella«, der drives som kooperativ Virksomhed af Frihavnsarbejdernes Klub.

i Juli 1931 »De kooperative Kaffestuer«, hvis Start og heldige Drift ikke mindst skyldes den af Frihavnsselskabet udviste Imødekommenhed, idet Selskabet har stillet gratis Lokaler til Raadighed for dette Formaal.

Den 1. Januar 1937 vedtog Klubbens Generalforsamling at udvide den kooperative Virksomhed ved at købe Restaurationen »Capella«. Købesummen var 130.000 Kr., og heraf udbetaltes straks 40.000 Kr. Som Kautionsister for Restbeløbet indtraadte Mælkeriet »Enigheden« og Bryggeriet »Stjernen«. I 1938 beskæftigede Klubben paa sine Virksomheder 23 Personer, der arbejder paa gode Vilkaar. Allerede i 1932 vedtog Klubben saaledes at give det da beskæftigede Personale en aarlig Ferie med Løn.

At det ikke drejer sig om nogen helt lille Virksomhed, fremgaar af, at den samlede Omsætning i 1937 var paa 456.258 Kr. Heraf faldt 174.525 Kr. paa »De kooperative Kaffestuer«, 269.000 paa Restaurationen »Capella« og 12.733 Kr. paa Klubben »Frihavnen«, og for 1938 turde Omsætningen ligge ca. 20.000 Kr. højere.

Overskudet anvendes til Understøttelse af syge Medlemmer. I Januar 1932 vedtoges det at yde 1 Kr. pr. Dag til Klubbens syge Medlemmer, og der anvendes nu gennemsnitlig 45 Kr. pr. Dag til dette Formaal.

Som man ser, er det en ret omfattende Virksomhed, der her drives til stor Fordel saavel for selve Klubben som for dens Medlemmer.

FERIESPØRGSMAALET

Ferieloven var 1938's største sociale Reform og Kronen paa Fagbevægelsens aarelange Kamp paa Ferieomraadet. De danske Arbejdere har Grund til at være stolte over denne Lov, der i sin Udformning er videregaaende end de tilsvarende Love i andre Lande, idet den omfatter Arbejdergrupper som Søfolk, Landarbejdere, Bygningsarbejdere og Løsarbejdere, der i næsten alle andre Lande ikke er medtaget i den gældende Ferielov.

Som omtalt gav Forligsmandens Mæglingsforslag af 1931 Arbejderne i en Række Fag Ret til en aarlig Ferie med Løn. Ganske vist havde allerede før den Tid mange Fag og Brancher opnaaet Ret til Ferie, men i 1931 blev der i en Række Overenskomster optaget Bestemmelser om Ferie for yderligere Arbejdergrupper, der hidtil ikke havde Ferieret, og dette medførte, at Kravet om en lovfæstet Ferieordning fra den Tid blev fremsat med forøget Styrke. — I 1938 blev Feriekravet imødekommet gennem Indførelse af Ferieloven.

For Havnearbejderne havde Feriespørgsmaalet indtil den Tid ikke spillet nogen nævneværdig Rolle. Havnearbejderne har til Stadighed haft mange ledige Dage Aaret igennem, og det var den almindelige Opfattelse, at de havde Ferie nok gennem den store Arbejdsløshed. Men Fællesforbundet er dog Trods denne Opfattelse ogsaa i denne Retning fulgt med Udviklingen og har søgt at faa indført Ferie paa de Arbejdspladser, hvor der kunde regnes med en mere stadig Beskæftigelse. Efter at der var truffen Ferieaftaler med forskellige Kulfirmaer, blev der i 1934 indført en Ferieordning for Kulpladserne, saaledes at 2 Maaneders Arbejde gav Ret til 1 Dags Ferie, og i 1936 opnaaedes for Havnearbejderne

under Københavns Kommune en Ordning, hvorefter der som Ferieløn skulde ydes 2% af den gældende Timeløn.

Alt dette var dog kun smaa Forsøg paa at sikre ogsaa Havnearbejderne en betalt Ferie, og Spørgsmaalet blev først generelt løst ved Ferieloven af 1938, der tilsikrer enhver beskæftiget Ferie, saaledes at Ferietiden staar i Forhold til Beskæftigelsens Omfang i Aarets Løb. Ferien for Personer, der har haft Beskæftigelse Aaret rundt, skal udgøre 12 Arbejdsdage, og iøvrigt skal enhver af Loven omfattet Arbejder kunne opnaa Ferieret med 1 Dag for hver Maaned, i hvilken han har været beskæftiget, og en hertil svarende Feriegodtgørelse af 4% af den i Aarets Løb oppebaarne Arbejdsløn.

I de Tilfælde, hvor Arbejdet i en Virksomhed har været af kortere Varighed end 1 Maaned, sættes Ferieretten i Forhold til Beskæftigelsens Længde. Dog regnes der ikke med Arbejde af kortere Varighed end 6 Arbejdsdage. For Løsarbejdere, der kan have vanskeligt ved at opfylde dette Krav om 6 Dages Arbejde i samme Virksomhed — f. Eks. *Havnearbejdere* — kan Socialministeren fastsætte Regler for Arbejdernes Adgang til at opnaa Ferieret.

I Henhold til denne Bestemmelse i Loven har Socialministeren nu godkendt en mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Sammenlutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark truffen Ferieaftale af 20. Juni 1938, hvorefter der med Arbejdsgiverorganisationens Garanti i Ferietiden udbetales den procentuale Feriegodtgørelse af *al udbetalt Arbejdsløn* med Undtagelse af Overarbejdstillæg o. lign.

Enhver Arbejdsgiver skal hvert Kvartal til sin Organisation indsende en nøjagtig Fortegnelse over den til hver Arbejder i de forudgaaende 3 Maaneder udbetalte Løn samt Antallet af Arbejdstimer, i Henhold til hvilket Feriens Længde beregnes (efter 1. April 1939 regnes 200 Arbejdstimer lig 1 Feriedag), og for de organiserede Arbejderes Vedkommende skal Fortegnelsen foruden Navn ogsaa angive disses Fagforenings- eller Arbejdsløshedskasse-nummer.

Umiddelbart før Ferieterminens (2. Maj—30. September) Begyndelse sammentælles det til hver enkelt Arbejder udbetalte Beløb, af hvilket Feriegodtgørelsen skal beregnes, og Meddelelse

om Ferieløbets Størrelse tilstilles Fagforeningen, der er pligtig til at lade denne Meddelelse gaa videre til Dansk Arbejdsmandsforbunds Arbejdsløshedskasse.

Feriegodtgørelsen udbetales direkte af Arbejdsgiverne eller disses Organisationer til Arbejderne, men Havnens sammenslutningen garanterer ved sin Underskrift for Beløbenes Udbetaling.

Med Københavns Frihavnsselskab har Forbundet den 1. Juli 1938 truffen en særlig Ferieaftale, og man er her enedes om som Fradrag for Overarbejdstillæg at fradrage 3% i den til hver enkelt Mand udbetalte samlede Løn, hvorefter der beregnes Ferieløn for Restbeløbet. Denne Ordning letter Regnskabet baade for Arbejderne og Selskabet, men det har ikke været muligt at gennemføre en lignende Ordning for den øvrige Havn, dels paa Grund af, at enkelte Brancher, som f. Eks. dem, der er beskæftiget ved Losning af Bygningsmaterialer, aldrig har Overarbejde, dels fordi D. F. D. S. vilde indtage en Præferencestilling og forlods vilde have et betydeligt større Procentfradrag. For den gamle Havn gælder derfor den allerede omtalte almindelige Ferieaftale af 20. Juni 1938.

Paa Grund af det løse Arbejdsforhold og den store Arbejdsløshed vil kun et forholdsvis mindre Antal af samtlige københavnske Havnearbejdere opnaa en aarlig Ferie af 12 Dage, men den her skitserede Ferieaftale sikrer i hvert Fald vore Medlemmer en Andel i det store sociale Fremskridt, som Ferieloven betyder for de danske Arbejdere som Helhed.

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Arbejdsløshedskassens mange forskellige Forhold, Understøttelsessatserne, Kontingentspørgsmaal samt ikke mindst det paa Grund af Havnearbejdets ofte ret løse Karakter højst vanskelige Spørgsmaal om Kontrolregler har været et stadig tilbagevendende Punkt paa Dagsordenen for Bestyrelsesmøder og Generalforsamlinger og givet Anledning til mange Klager, Uoverensstemmelser og alvorlige Situationer, der har ført til Lukning, henholdsvis Trusel om Lukning af Arbejdsløshedskassen. Det vilde være ganske ugorligt, indenfor Rammen af dette Skrift at omtale alle de Sager, der i Aarenes Løb har foreligget i denne Forbindelse,

men en enkelt Sag, der i sin Tid satte Sindene stærkt i Bevægelse, varede i flere Aar og medførte en midlertidig Lukning af Kassen, fortjener dog nærmere Omtale.

I Juni 1928 blev 16 Frihavnsarbejdere, paa Grundlag af en anonym Anmeldelse, af Arbejdsdirektoratet dømt til at tilbagebetale uretmæssig hævet Understøttelse til et samlet Beløb af 6.000 Kr., som skulde tilbagebetales i Løbet af et halvt Aar, samt endvidere idømt 2 Aars Karantæne.

For at faa en mindelig Afslutning paa Sagen førte Bestyrelsen derefter en lang Række Forhandlinger med alle kompetente Instanser, ligesom Spørgsmaalet behandledes paa flere Bestyrelsesmøder og Generalforsamlinger. De paagældende Arbejdere søgte at faa Forbundet til at garantere for Beløbet, men dette blev afslaaet. Man mente ikke at kunne gaa med hertil, skønt det var den almindelige Opfattelse, at det var uretfærdigt at Direktoratet krævede Tilbagebetaling for 3 Aar, da Kontrolreglerne tillod en forskellig Fortolkning. Det overlodes til de paagældende Arbejdere selv at bestemme, om de vilde betale eller ej og afvente et eventuelt Sagsanlæg, som mange mente ikke var at befrygte.

Der var efterhaanden skabt et saadant Røre om Sagen, at Direktoratet foretog nye Undersøgelser, og den 25. Oktober var Sagen udvidet til at omfatte 48 Mand og den for meget udbetalte Understøttelse til at udgøre et Beløb paa 25.195 Kr.

Efter yderligere Forhandlinger gik Direktoratet omsider med til at forlænge Betalingsfristen til 2 Aar, dog paa Betingelse af, at Forbundet skulde indkassere Beløbet og garantere for Tilbagebetalingen. Hvis dette opfyldtes, vilde der ikke ske Anmeldelse. Men Direktoratet krævede samtidigt indført saa strenge Kontrolregler, at Bestyrelsen betegnede dem som ganske uantagelige.

For at undgaa Kassens Lukning stillede Formanden Forslag om Nedsættelse af et 3 Mands Udvalg med Bemyndigelse til at slutte paa den for Forbundet fordelagtigste Maade, men dette Forslag forkastedes paa en den 4. November afholdt Generalforsamling, og en senere Urafstemning godkendte Generalforsamlingens Stilling. Arbejdsdirektoratet lukkede derefter Kassen den 15. December og indgav Politianmeldelse paa de paagældende 48 Mand.

En ekstra Generalforsamling den 23. December tog Stilling til den saaledes opstaaede Situation og vedtog under Protest at ak-

ceptere de nye Kontrolregler, som Direktoratet havde lempet lidt. Dermed var der tilvejebragt Mulighed for Kassens Genaabning, der skete umiddelbart derefter.

Generalforsamlingen vilde derimod ikke garantere Tilbagebetalingen, men besluttede dog at yde de anklagede Arbejdere juridisk Bistand samt anmode Sagfører Brøcker om at føre Sagen.

I Maj 1929 blev der med Landsdommer Jesper Simonsen som Mæglingsmand opnaaet Forlig i Sagen, hvorefter Forbundet skulde betale 10.000 Kr., mens Direktoratet til Gengæld gik med til at afkorte Karantænefristen til 18 Maaneder. Dette Forlig gik Formanden stærkt ind for, og paa Generalforsamlingen den 16. Juni satte han sit Mandat ind paa dets Vedtagelse. En derefter foretagen Urafstemning forkastede imidlertid Forliget med 1485 Stemmer imod 587.

Denne Afgørelse førte alligevel ikke til noget Formandsskifte, thi ved de derefter afholdte Valg af Ledelse blev der fra saa mange Sider rettet Anmodning til Formanden om at modtage Genvalg, at han erklærede sig rede hertil. Han genvalgtes da ogsaa med overvældende Flertal.

Der blev senere truffet Forlig i Sagen, hvorved de paagældende Frihavnsarbejdere, hvis Antal imens var forringet til 47, gik med til at betale et ringe ugentlig Beløb, men det viste sig efter et Par Aars Forløb, at den trufne Forligsordning ikke kunde holde, idet de paagældende Havnearbejdere ikke betalte regelmæssigt.

Paa DAF's Kongres i 1932 gik Forbundets Formand kraftigt i Brechen for en Afvikling af hele Sagen, hvad der resulterede i en Beslutning om, at den nye Hovedledelse skulde ordne Sagen paa en for Havnearbejderne tilfredsstillende Maade. Paa et i December 1932 afholdt Hovedbestyrelsesmøde i DAF bragtes Spørgsmaalet derpaa i Orden ved, at DAF betalte et Beløb paa 5000 Kr. til endelig Afgørelse af Sagen, mens samtlige berørte Arbejdere samtidig underskrev en Erklæring om at ville betale 2 Kr. ugentlig udover det ordinære Kontingent indtil Restancen var afviklet.

Men heller ikke hermed var Spørgsmaalet bragt ud af Verden. Dette skete først paa en Generalforsamling den 9. Juli 1933, hvor de 47 Medlemmer havde stillet Forslag om Eftergivelse af den skyldige Kontingentgæld til Forbundet, der som meddelt skulde betales med 2 Kr. om Ugen; en Bestemmelse, som de paagældende dog

ikke havde efterlevet. Generalforsamlingen vedtog et af Bestyrelsen stillet Forslag om at bevilge 1000 Kr., som fordeltes paa de Medlemmer, der ikke havde kunnet oppebære Understøttelse i Arbejdsløshedskassen under Karantænen. Beløbet skulde anvendes til Godskrivning af Kontingent eller Kontingentrestance til de Medlemmer, der endnu var Medlemmer af Fællesforbundet.

Dermed var denne Sag, der havde varet saa mange Aar og havde forvoldt Forbundet og dets Ledelse saa meget Besvær og saa utrolig mange Genvordigheder, endelig afsluttet.

Den fik forøvrigt et lille Efterspil i Form af en pebret Regning fra Sagfører Brocker, der ganske vist ikke havde udrettet ret meget, men ikke var i Tvivl om Salærets Størrelse. Han forlangte ikke mindre end 6000 Kr. eller omtrent lige saa meget, som Sagen oprindeligt drejede sig om. Regningen blev tilsendt Sagførerraadet til Erklæring, og dette mente, at Beløbets Størrelse ikke kunde anses for urimeligt. Forbundet havde saaledes ikke anden Udvej end at betale. Det var ikke blot en langvarig og brydsom, men tillige en yderst kostbar Affære for Forbundet.

Som omtalt blev der i Forbindelse med denne Sag indført en meget skarp Kontrol med de arbejdsløse, idet Arbejdsgiveren nu skal opgive Medlemmets Fortjeneste, forinden Udbetaling af Understøttelse kan finde Sted. Men paa den anden Side er dette ogsaa betryggende for Medlemmerne, idet Ansvarer er lagt paa rette Sted.

For at give et lille Billede af Arbejdsløshedskassens betydelige Virksomhed gengiver vi nedenfor nogle Tal for Regnskabsaaret 1937/38. I dette Aar indbetalte vort Forbund i Kontingent til Kassen Kr. 318.000, mens der i samme Aar udbetaltes følgende Understøttelser:

Ordinær Understøttelse	Kr. 451.599,10
Fortsat Hjælp	- 279.171,40
Kontingenthjælp	- 34.281,26
Rejsehjælp	- 351,00
Brændselshjælp	- 14.412,00
Julehjælp	- 29.210,00
Ernæringskort til en Værdi af	- 124.721,58

Ialt ..... Kr. 833.746,34

Det vil med andre Ord sige, at for hver Krone Kontingent, vore Medlemmer har betalt til Arbejdsløshedskassen, har de i Regnskabsaaret 1937/38 faaet udbetalt 2,62 Kr. alene i Understøttelse, uden at have betalt noget til Kassens Administration og øvrige Udgifter. Desværre beviser disse Tal tillige, at Ledigheden er meget stor blandt Havnearbejderne i København, hvad vi ligeledes vil belyse med enkelte Tal.

I 1936 var i Gennemsnit for hele Aaret 1261 eller 44,6 % af vore Medlemmer arbejdsløse, og det samlede Antal tabte Arbejdsdage, som Følge af Arbejdsløshed, beløb sig til 273.188 eller 104 Dage pr. Medlem. I 1937 var gennemsnitlig 1384 eller 50,7 % af Medlemmerne arbejdsløse, og det samlede Antal tabte Arbejdsdage udgjorde for hele Aaret 334.418 eller 122 Dage pr. Medlem. I de første tre Kvartaler af 1938 var gennemsnitlig 1341 eller 51,2% af vore Medlemmer arbejdsløse, og det samlede Tab af Arbejdsdage, som Følge af Arbejdsløshed, udgjorde 260.457 Dage eller 99 Dage pr. Medlem.

Disse Tal taler for sig selv og trænger ikke til yderligere Kommentar. De er paa den ene Side et Vidnesbyrd om den store Arbejdsløshed og dernæst om Arbejdsløshedskassens store Betydning for de københavnske Havnearbejdere.